

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/181/2019
Identifikačné číslo spisu: 5315211076
Dátum vydania rozhodnutia: 15.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5315211076.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu: E. Z. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č., N. G. P. Č.. XXXX, zastúpený JUDr. Luciou Juršíkovou, advokátkou so sídlom Žilina, ul. Jura Hronca č. 3415/4, proti žalovanej: Slovenská republika - Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, ul. Chlumeckého č. 2, o náhradu škody v sume 3.667,50 eur spôsobenej nesprávnym úradným postupom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 12C/27/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/180/2018 zo dňa 30. novembra 2018, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobcu z a m i e t a .

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 12C/27/2015-62 zo dňa 09.11.2017 žalobu žalobcu zamietol (výrok I.) s tým, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej sume po právoplatnosti rozsudku rozhodne poverený súdny úradník samostatným uznesením (výrok II.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou doručenou súdu dňa 28.12.2015 si žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na náhradu škody v celkovej sume 3.667,50 eur, ktorá škoda mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného úradu Čadca, odboru katastrálneho tým, že „neznížil“ výmeru parcely EKN XXXX/X z pôvodnej výmery 665 m² na 13 m² v dôsledku osvedčenia vyhlásenia o vydržaní N 67/2004, NZ 164/13, ktorého súčasťou bol i geometrický plán č. 90/2002, na podklade ktorého vznikli novovytvorené parcely CKN č. XXXX C. XXXX (ktoré boli odpredané iným osobám ako žalobcovi v roku 2004) na výmeru 13 m², v dôsledku čoho došlo k duplicitnému odpredaju pozemku (žalobcovi v roku 2008) a duplicitnému vlastníctvu (čo do rozsahu 652 m²), a to v zmysle ust. § 9 ods. 1 v spojení s § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z. z.“). Na daný spor súd aplikoval ust. § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1 až 3, § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., § 489, § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, §

59, § 70 ods. 1 a 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) (ďalej len „katastrálneho zákona“).

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na Ministerstvo vnútra SR, ktoré jeho žiadosť v súlade s ust. § 4 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z. z. postúpilo Úradu geodézie, kartografie a katastra SR (žalovanému), ktorého príslušnosť odvodilo MV SR od ustanovenia § 28 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, kedy tento orgán je príslušným vo veci správy na úseku katastrálneho odboru okresného úradu. Uzavrel, že pasívne legitimovaným orgánom, ktorý koná v mene Slovenskej republiky, je Úrad geodézie, kartografie a katastra SR podľa § 4 ods. 1 písm. d/ zák. č. 514/2003 Z. z.. Súd mal z kúpnej zmluvy predloženej žalobcom preukázané, že predávajúci H. O. (ďalej len „predávajúci“) predal žalobcovi v postavení kupujúceho viaceré nehnuteľnosti, medzi inými i tie, ktoré podľa listu vlastníctva č. XXXX vlastnil v spoluvlastníckom podiele 9/16 v katastrálnom území B., a to parcelu EKN č. XXXX/X - orná pôda o výmere 665 m² v bode I.14 zmluvy. Podľa žiadosti žalobcu tento požiadal katastrálny úrad v liste zo dňa 11.09.2014 o preskúmanie duplicitného zápisu. Z odpovede Okresného úradu Čadca, katastrálneho odboru zo dňa 09.03.2015 bolo preukázané, že z pôvodnej parcely EKN č. XXXX/X neboli odrátané výmery novovytvorených parciel vytvorených geometrickým plánom č. 90/2002 na základe zápisu Osvedčenia vyhlásenia o vydržaní č. N 67/2004, NZ 164/13, a preto kataster neformálnym spôsobom postupom podľa § 59 ods. 1 písm. a/, ods. 5 katastrálneho zákona vykonal opravu zápisu, nakoľko ustanovenie § 59 umožňuje podľa vyjadrenia správy katastra opraviť výmery parciel registra E neformálnym spôsobom bez rozhodnutia. Za daného stavu teda súd mal preukázané, že kataster na podklade informácie samotného žalobcu a jeho žiadosti o preskúmanie duplicitného zápisu zosúladiť stav s tým, že podľa geometrického plánu č. 90/2002, ktorý bol súčasťou osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva N 67/2004, NZ 164/13 boli vytvorené parcely CKN č. XXXX C. XXXX (vytvorené okrem iných aj z časti parcely EKN č. XXXX/X), ktoré parcely nadobudol predmetným osvedčením predávajúci v spojení s osvedčením o dedičstve sp. zn. D 1570/98 a tieto parcely previedol kúpnu zmluvou (vklad povolený na katastri pod V 514/2004) manželom J.. Taktiež bolo preukázané, že v roku 2008 previedol predávajúci podľa tvrdenia samotného žalobcu, ako i podľa doloženej kúpnej zmluvy pozemky v katastrálnom území B. na žalobcu tak, ako boli informácie získané z výpisov z listov vlastníctva, ktoré okresný úrad, katastrálny odbor evidoval. V tomto smere mal súd za to, že neobstojí tvrdenie žalobcu, že predávajúci konal dobromyseľne a že o duplicitnom vlastníctve nemohol mať vedomosť, resp. ani o bezdôvodnom obohatení. Predávajúci musel vedieť, že predmetné parcely previedol iným osobám (prevádzal dom s pozemkami). Pokiaľ sa však žalobca domáha náhrady škody vyčíslennej sumou 3.667,50 eur, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom, v tomto smere súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba žalobcu dôvodná nie je.

Z postupného sledu konkrétnych skutkových okolností danej veci je zrejmé, že nesprávny úradný postup katastrálneho úradu (ktorý neopravil po doručení osvedčenia o vydržaní a geometrického plánu výmeru parcely registra EKN č. XXXX/X) bol významným článkom reťazca príčin a následkov. Napriek tomu ale zo sledu relevantných príčin a následkov vyplýva, že zmenšenie majetku žalobcu nebolo spôsobené priamo nesprávnym úradným postupom príslušného katastrálneho orgánu. Požadované peňažné plnenie, ktorého sa žalobca domáha titulom náhrady škody, nepredstavuje jeho majetkovú ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom príslušného orgánu. Súd mal za to, že majetok žalobcu sa nezmenšil nesprávnym postupom príslušného katastrálneho orgánu, ale konaním predávajúceho. Okresný úrad, odbor katastrálny postupoval na podnet samotného žalobcu a opravil nesúladný stav čo do výmery parcely EKN XXXX/X (aktuálne na výmeru 13 m²), pričom od pôvodnej parcely odpočítal výmeru parciel, ktorá pripadala na novovytvorené parcely, ktoré predávajúci predal predtým ako uzatvoril kúpnu zmluvu so žalobcom. Okresný úrad tak postupoval podľa § 59 katastrálneho zákona, tento jeho postup je súladný so zákonom (aj keď až s oneskorením viacerých rokov od doby, kedy malo dôjsť k tomuto kroku). Pokiaľ po vykonaní opravy došlo k zníženiu výmery, zasiahlo to do práva žalobcu a vznikla mu týmto škoda, avšak podľa súdu žalobca si mal prioritne uplatniť svoj nárok u predávajúceho, nakoľko ako predávajúci musel mať reálne vedomosť o tom, že sporný pozemok v stave EKN už neexistuje (resp. existuje v inej menšej výmere) s prihliadnutím na geometrický plán, ktorý si zabezpečil sám pre účely vydania osvedčenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na podklade ktorého predmetné nehnuteľnosti nadobudol už v stave CKN a tieto

previedol iným osobám (manželom J.) v roku 2004. Pokiaľ aj okresný úrad, katastrálny odbor zosúladi výmeru parciel na základe podnetu žalobcu, predávajúci odpredal žalobcovi parcelu v časti, ktorá mu však už reálne nepatrila, teda predmetnú parcelu nemohol duplicitne previesť ešte jeden raz na žalobcu v príslušnom spoluvlastníckom podiele a výmere. V tejto časti je kúpna zmluva neplatná, nakoľko nikto nemôže previesť práv viac ako má. Pokiaľ predávajúci dostal za predmetný pozemok zaplatenú plnú kúpnu cenu a po oprave chyby sa výmera pripadajúca na podiel žalobcu znížila o 337,65 m², tak sa mohol žalobca podľa názoru súdu úspešne domáhať voči predávajúcemu vrátenia kúpnej ceny v rozsahu ceny, ktorá pripadala na túto výmeru. Pokiaľ žalobca uviedol, že predloží znalecký posudok na cenu nehnuteľností, ktorá preukazuje vzniknutú škodu, súd predmetný znalecký posudok pre účely súdneho konania považoval za nadbytočný a jeho pripojením (odročením pojednávania pre účely jeho zabezpečenia) by došlo iba k predĺženiu súdneho sporu. Pre správnosť iba doplnil, že nárok na náhradu škody voči štátu je možné uplatniť z titulu nesprávneho úradného postupu vtedy, ak sa nemôže poškodený úspešne domáhať pohľadávky voči dlžníkovi (v tomto prípade predávajúcemu), čo v danom prípade preukázané taktiež nebolo.

2.1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 8Co/180/2018 zo dňa 30. novembra 2018, rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (prvý výrok) a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (druhý výrok).

2.2. Odvolací súd preskúmaním obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne a správne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil na základe aplikácie ustanovení príslušných právnych predpisov a následne správne rozhodol o podanej žalobe žalobcu tak, že ju ako nedôvodne podanú zamietol.

2.3. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu odvolací súd poukázal na možnosť aplikácie rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cz/110/84 v predmetnej veci, z ktorého vyplýva, že v občianskom súdnom konaní môže byť voči štátu úspešne uplatnený nárok až vtedy, ak žiadateľ nemôže účinne dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z dôvodu neoprávneného majetkového prospechu voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. K rovnakému názoru dospel aj Ústavný súd SR v náleze z 13.02.2013 sp. zn. II. ÚS 165/2012.

2.4. Odvolací súd námietky žalobcu v odvolaní nepovažoval za dôvodné. Podľa odvolacieho súdu v dôsledku straty vlastníctva žalobcu k predmetu kúpy, resp. jeho časti, vzniklo žalobcovi voči predávajúcemu, resp. jeho právnym nástupcom právo na vydanie bezdôvodného obohatenia a škoda z tohto titulu mohla vzniknúť len vtedy, ak by bolo jednoznačne a nad akúkoľvek pochybnosť preukázané to, že sa svojho práva voči predávajúcemu resp. jeho právnym nástupcom z titulu bezdôvodného obohatenia nedomohol. Poukazovanie žalobcu v odvolaní na to, že predávajúci zomrel (tvrdiac a nepreukazujúc) nie je podľa odvolacieho súdu dôvodné keďže, ako správne poukazuje žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu, povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie sa vzťahuje aj na dedičov osoby, ktorá sa bezdôvodne obohatila. Upriamovanie pozornosti žalobcu aj na premlčateľnosť nároku z titulu bezdôvodného obohatenia je za súčasného stavu predčasné. Rovnako aj prihliadanie na dobré mravy, ktoré podľa žalobcu má predstavovať to, že predávajúci žiadnym spôsobom nepochybil v tejto veci, a preto by podľa neho nemali byť postihovaní jeho právní nástupcovia.

3.1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.2. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP.

3.3. V dovolaní uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, pretože sa zaoberal prioritou nárokovania škody z titulu bezdôvodného obohatenia u predávajúceho a až následne jeho nárokom na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a nezaoberal sa skutkovým naplnením znakov bezdôvodného obohatenia. Dovolateľ tiež namietal, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu bolo založené na príliš formalistickom výklade práva a nezohľadnilo špecifiká prípadu a nevyporiadalo sa so všetkými námietkami. V dovolaní rozsiahlo citoval viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu riešiace jednotlivé predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci. V súvislosti s príliš formalistickým prístupom súdov v základnom konaní poukázal na Nález US SR zo dňa 13.2.2013 sp. zn. II. US 165/2012.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že nie je prípustné, pretože žalobcovi nebolo znemožnené uskutočniť jeho procesné práva. Rozhodnutie odvolacieho súdu nespočíva ani na nesprávnom právnom posúdení veci, a preto navrhla dovolanie zamietnuť. V tejto súvislosti poukázala na viaceré rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, ktoré vyslovili, že existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou bezdôvodného obohatenia (III. ÚS 361/09).

5. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižiava všetkých skutočností a právnej argumentácie uvedenej v dovolaní.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) (ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

9. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

11. Žalobca v dovolaní, posudzujúc ho podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 C. s. p.), namieta, že v konaní došlo nesprávnym procesným postupom súdu k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., spočívajúcej v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu, je nedostatočne odôvodnené, je založené na príliš formalistickom výklade práva, nezohľadnilo špecifiká prípadu a nevyporiadalo sa so všetkými odvolacími námietkami.

12. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/34/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019,

13. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p.. Súdny oboch nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popisali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, a zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vyporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobcu a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, prečo súd považoval nárok žalobcu za neopodstatnený a prečo žalobu zamietol, pričom dostatočným spôsobom uviedol, z akého dôvodu vznikla žalobcovi voči predávajúcemu H. O. pohľadávka z titulu bezdôvodného obohatenia, ktorej uspokojenie má prednosť pred uspokojením pohľadávky z titulu náhrady škody voči štátu. (porov. body 11. až 14. rozhodnutia odvolacieho súdu). Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C. s. p.. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14. Treba zdôrazniť, že k odopretiu výkonu spravodlivosti môže dôjsť aj porušením princípu právnej istoty. Súdný proces musí byť preto jednou zo záruk zákonnosti, v rámci ktorej musí byť zabezpečená právna istota pri aplikácii práva súdom, a to v rozsahu zabezpečujúcom naplnenie spravodlivej ochrany subjektívnych práv strán sporu v zmysle Článku 46 Ústavy Slovenskej republiky, resp. článku 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobôd.

15. Dovolateľ namietal, že záver súdov nižších stupňov o vzťahu práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci a práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Mal za to, že tento je v rozpore s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Dovolací súd preto pristúpil k preskúmaniu veci z hľadiska námietky žalovanej o porušení princípu právnej istoty.

16. V rozhodovacej praxi Ústavného súdu SR bolo opakovane konštatované, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia má „prednosť“ pred právom na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu (orgánu verejnej moci) alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Napríklad uznesenie Ústavného súdu SR z 26. novembra 2009, sp. zn. III. ÚS 361/09, nález Ústavného súdu SR z 13. februára 2013, sp. zn. II. ÚS 165/2012, uznesenie Ústavného súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. II. ÚS 17/2013. Ústavný súd SR zdieľa zhodný názor ako vyslovil Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo 16. apríla 1985, sp. zn. 4Cz/110/84, ktoré rozhodnutie bolo publikované pod č. 4/1987 vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR). V tomto rozhodnutí bolo konštatované, že „nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v občianskom súdnom konaní môže byť úspešne uplatnený voči štátu až vtedy, ak žiadateľ nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z dôvodu neoprávneného majetkového prospechu voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný mu ho vydať. Preto žiadateľ má preukázať, že prv, než uplatnil proti Československému štátu nárok na náhradu škody

podľa zákona č. 58/1969 Zb., sa bezúspešne domáhal vydania neoprávneného majetkového prospechu.“ Závery predmetného judikátu považuje za použiteľné a relevantné aj súčasná rozhodovacia prax dovolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/199/2005, sp. zn. 6Cdo/9/2016, sp. zn. 4MCdo/3/2014, sp. zn. 6Cdo/184/2018).

16.1. Na záver je teda možné konštatovať, že právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci orgánom verejnej moci si možno uplatniť len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej vzniklo aj právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, nemohla dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech na jej úkor získal, a je povinný jej ho vydať, pričom dotknutá fyzická osoba alebo právnická osoba musí preukázať, že sa bez vlastného zavinenia nemohla domôcť vydania bezdôvodného obohatenia; toto stanovisko je v súlade so zásadou, resp. s požiadavkou, aby sa nikto bezdôvodne neobohacoval na úkor inej osoby. V tejto súvislosti si treba uvedomiť, že súčasťou majetku určitej fyzickej alebo právnickej osoby je totiž aj jej pohľadávka voči tretej osobe, v tomto prípade pohľadávka z titulu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Samozrejme, poškodený by sa mohol domáhať náhrady tej časti škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, ktorá by prevyšovala sumu bezdôvodného obohatenia tretej osoby, aj bez ohľadu na to, či sa poškodený domohol alebo domáhal vydania bezdôvodného obohatenia od tretej osoby.

16.2. Ak osobe dotknutej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vzniklo právo na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia, táto osoba musí orgánu konajúcemu v mene štátu v rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, resp. súdu v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci predložiť dôkazy preukazujúce, že bez zanechania dedičstva zomrela, resp. bez právneho nástupcu zanikla právnická osoba, ktorá sa na jej úkor bezdôvodne obohatila, súd v osobitnom konaní o vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia jej žalobu zamietol z dôvodu premlčania práva na vydanie predmetu bezdôvodného obohatenia. V danej veci z obsahu spisu takéto dôkazy nevyplývajú.

17. Dovolací súd konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP je nedôvodný. Dovolanie vzhľadom na uvedené zamietol (§ 448 CSP).

18. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 rovnakého zákona. V dovolacom konaní bola plne úspešná žalovaná, ktorej však v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, preto jej dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

19. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok